

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV
SLOVENIJE

Turjaška ulica 1, 1000 Ljubljana
tel.: 01 2001-176, faks: 01 4257-293, e-pošta: info@zbd-s-zveza.si

Kongres ZBDS 2019
Knjižnice – obvladovalke podatkov?
(25.–27. september 2019, IZUM, Maribor)

KLASIČNI vs. DIGITALNI SVET BRANJA – BRALNA PISMENOST DANES

CLASSIC vs. DIGITAL WORLD OF READING – READING LITERACY TODAY

dr. Petra Javrh
(Andragoški center Slovenije)

Ena najmodernejših raziskav s področja družboslovja, znana kot »PIAAC«, je merila uporabo spretnosti za obdelavo informacij pri odraslih, med njimi tudi bralne veščine odraslih med 16-imi in 65-imi letom starosti. Rezultati mednarodne raziskave, ki smo jo pri nas poimenovali Spretnosti odraslih (glej: <http://piaac.acs.si/>), so bili objavljeni junija 2016. Ker je v tej raziskavi sodelovala tudi Slovenija, smo med drugim dobili podatke o dejanskih bralnih veščinah v celotni populaciji odraslih, ob tem pa tudi o branju v digitalnem okolju, saj se je del raziskave osredotočil tudi na ta vidik spretnosti. Rezultati so pomembni zato, ker so bili pridobljeni s testiranjem odraslih. Bralne veščine so pričakovano boljše na višjih ravneh besedilnih spretnosti, to pomeni, da odrasli, ki so se uvrstili na višjih ravneh te spretnosti, bistveno boljše razumejo tako besednjak kot stavke pa tudi odlomke besedila. Dokazana je bila pozitivna povezanost med besedilnimi spretnostmi (bralne veščine so ena od njihovih komponent) in spretnostmi reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih. Bolje razvite besedilne spretnosti so, kot se je potrdilo s to raziskavo, nujno potrebna osnova za dobro razvite spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih. Zaskrbljujoče je, da se je Slovenija glede na dosežke drugih primerljivih držav pri besedilnih spretnostih umestila dokaj nizko, kar pomeni, da je med evropskimi državami v družbi najslabših. Postavlja se zelo tehtno vprašanje: kaj lahko knjižnice, kot potencialne obvladovalke podatkov in njihove promotorke, prispevajo k izboljšanju stanja.

Ključne besede: bralne veščine, besedilne spretnosti, reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih, besedilne spretnosti, odrasli, obvladovanje podatkov, knjižnice